

LİSANS DÜZEYİNDE MUHASEBE EĞİTİMİ ALAN ÖĞRENCİLERİN BAŞARILARINI ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİNE YÖNELİK BİGA İKTİSADİ VE İDARİ BİRİMLER FAKÜLTESİNDE BİR ARAŞTIRMA

Mikail EROL*
Gülgün ERKAN**

Özet

Küreselleşme ve ekonomik gelişmeler, muhasebe standart ve uygulamalarında sürekli gelişme ve değişimlere neden olduğu gibi muhasebe eğitiminin de değişimine sebep olmaktadır. Bundan dolayı eğitim planlarının ve müfredatlarının bu gelişmelere ayak uyduracak esnek bir yapıya kavuşturulması da önemlidir.

Günümüzün ekonomik ve sosyal koşullarında değişmelere ayak uyduracak yetenekli ve bilgili muhasebeciler yetiştirmenin temelinde etkin bir muhasebe eğitimi yatmaktadır. Günümüzde muhasebe alanında yaşanan gelişmeler muhasebe eğitimi etkinleştirilecek yeni yöntem arayışlarına da sebep olmuştur. Bu çalışmanın amacı; lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin başarılarını etkileyen etkenlerin ortaya çıkarılması amacı ile yazılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Lisans Eğitimi, Başarı

SOME FACTORS AFFECTING STUDENTS'SUCCESS WHO TAKE ACCOUNTING AT THE LEVEL OF BACHELOR'S DEGREE AND A RESEARCH AT BİGA FACULTY OF ECONOMICS AND ADMINISTRATIVE SCIENCES

Abstract

Globalization and economic developments lead to not only constant improvements and changes in accounting standards and applications but also to changes in accounting education. Therefore,

---

* Yrd.Doç.Dr. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İİBF

* Yrd.Doç.Dr. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İİBF

it is significant that education planning and curriculum reach an elastic structure to keep up with these improvements.

An efficient accounting education lies under the basis of teaching capable and well-informed accountants to keep up with changes at present economic and social conditions. At present developments experienced at accounting branch have activated accounting education and led to new method quest as well. The aim of this study is to uncover factors affecting students' success who take accounting at the level of bachelor's degree.

Key Words: Accounting, Under Graduate, Success

1. Giriş

Son yıllarda küreselleşmenin ve gelişen bilgi teknolojilerinin getirdiği değişimler hem dünyada hem de ülkemizde her alanda olduğu gibi muhasebe alanında da etkisini göstermiş ve ortaya çıkan ihtiyaçları karşılamak için muhasebe eğitiminin de yeniden değerlendirilmesine neden olmuştur.

İşletme yönetiminde muhasebe fonksiyonunun çağdaş ve gelişime açık bir yapıya ulaştırılabilmesi konusunda muhasebe eğitiminin etkisi oldukça etkin bir rol oynamaktadır. Bu noktada en büyük görev ise; yüksek öğretim kurumlarını ve muhasebe akademisyenlerine düşmektedir.

Bu çalışmada lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin başarılarını etkileyen etkenlerin ortaya çıkarılması amacıyla Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde bir anket çalışması yapılmıştır.

2. Kavramsal Çerçeve

Öğretim dar anlamda düşünülür ise; bir eğitim faaliyetidir. Öğretim, istenilen eğitimin tümünü değil bir bölümünü teşkil eder. Öğretim faaliyetlerinden beklenen amaç, bireylere arzu edilen konudaki uygun davranışları kazandırmaktır. (İşletmelerde Meslek Eğitimi Eğitici Personel İş Pedagojisi Ders Notları, 1989:23)

Öğrenme; insan ruhunun gördüklerini veya edindiklerini geri çağırma, hatırlatma veya akla getirme sürecidir. (Saban, 2000:120) Öğrenme; bireyin çevresiyle etkileşimi sonucunda belli bir olgu, olay veya durum ile ilgili olarak kendi bilgisini, anlayışını veya davranışını inşa etmesinden oluşan aktif bir süreçtir.(Saban, 2000:125)

Bir başka ifadeyle öğrenme; genel olarak yaşantı yoluyla kazanılan kalıcı davranış değişikliğidir.(Fidan, 2001:111)

Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Biga İktisadi Ve İdari Birimler Fakültesinde Bir Araştırma

Eğitim ise; bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamıdır. (Tezcan, 1976:121)

Eğitim, bireyin kişiliğinin gelişmesine katkıda bulunan, ona bilgi ve beceri kazandıran, bireyin ilgi ve yeteneklerine göre meslek edinmesine yardım eden, topluma, çevreye ve yeniliklere duyarlı ve uyumlu olmasını sağlayan bir süreçtir. Eğitim, bireye bilgi ve beceri kazandırmaktan başka ahlaki ve kültürel davranışların oluşturulmasını da sağlar. (Zaif ve Aydın, 2002:112) Muhasebe eğitimi ile kişilere meslek bilgisi kazandırılmaktadır. Mesleki eğitim, bireye belirli bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve tutumları kazandırmak onu çeşitli yönleri ile geliştirmeye yönelik eğitimin tanımıdır. Mesleki eğitimde bireyin yeteneklerini zihinsel duygusal, sosyal ve ekonomik yönlerden geliştirme esas alınır. Muhasebe eğitimi, kişilere teorik ve mesleki bilgi ve deneyimlerin kazandırılmasıdır.(Karaağaçlı, 2002:115)

3. Muhasebe Eğitimi Ve Değişim Gereği

Muhasebe biliminin gelişmesiyle birlikte muhasebe eğitiminde de yeni bakış açıları ve yeni yöntem geliştirme çabaları gündeme gelmektedir. Muhasebe biliminin yapısı gereği muhasebe öğretiminde bilgi hem teoriler hem de uygulamalar olarak bir arada ve birbirine paralel olarak aktarılmaktadır. Etkin bir muhasebe eğitiminden söz edebilmek için öğrenme ve öğretme süreçleri içerisinde bilgiyi aktarmanın yanı sıra, öğrenmenin gerçekleştiğinin bir göstergesi olan bilgileri kullanabilme yeteneğinin de geliştirilmesi gerekmektedir. İyi bir muhasebe eğitimi vermek demek yalnızca öğrencileri teorik bilgilerle donatmak anlamına gelmemektedir. Öğrenciler teorik bilgilerin yanında problem çözme, zamanı etkin kullanma ile iletişim ve takım halinde çalışma gibi yetenekleri de kapsamak durumundadırlar.(Kaymazbalsarı ve Aslantürk, 2007:245)

Muhasebe eğitimin amacı; öğrencinin işletme kararlarında yararlı bilgilerin saptanması, toplanması, ölçülmesi, işlenmesi, kaydedilmesi, doğruluğunun denetlenmesi, raporlar halinde özetlenerek incelenmesi sonucu karar vermede kullanılması bilgi ve becerisinin geliştirilmesi biçiminde tanımlanabilir.(Aysan, 1979:250) Muhasebe eğitiminde dörtlü öğrenme modelinden yararlanılabilir. (Sayın ve diğerleri, 2005:102)

- Öğrencilerin nitelikleri
- Öğrenme faaliyetleri
- Ölçüm standartları
- Materyallerin niteliği

Muhasebe Eğitim Değişim Komisyonu (Accounting Education Change Commission) 1993 raporunda etkili bir öğretim için beş önemli faktör olduğunu ortaya koymuştur. Cook and Hazelwood, 2002:14)

- Ders programının tasarımı ve oluşturulması
- Ders için uygun olan materyallerin seçilmesi ve kullanımı
- Materyallerin beceriyle sunulması
- Uygun pedagojik yöntemlerin ve değerlendirme araçlarının kullanımı
- Öğrencilere yol gösterme ve danışmanlık konularına özen gösterme

Muhasebecinin artık bilgileri değerlendiren, yorumlayan, konulara dikkat çeken ve yönetici için gerçek bilgileri derleyip ortaya koyabilecek özelliklere sahip ve aynı zamanda bilgi teknolojilerini mesleğine entegre edebilecek şekilde eğitilmesi gereğinin doğduğunu görmekteyiz. Muhasebe Eğitim Değişim Komisyonu'nda muhasebenin öğrencilere bilgileri yalnızca derleyen, kaydeden bir süreç olarak değil aynı zamanda sorgulayan, ölçen, özetleyen ve analiz eden bir süreç olarak öğretilmesinin çok önemli olduğunu belirtmektedir.

(http://www.isletme.istanbul.edu.tr/surekli_yayinlar/tmes2004/bildiri5.doc) Son yıllarda muhasebe skandallarının ardından muhasebe eğitiminin bir değişim geçirmesi kaçınılmaz olmuştur. Günümüzde iş dünyası çok farklı ve hızlı bir değişim geçirmekte, uygulamada bu kadar hızlı bir değişim yaşanırken eğitim bu değişime ayak uyduramamaktadır. Burada önemli olan, iyi eğitilmiş, iyi donanımlı, araştırmaya açık, değişimi hızla yapısına uyarlayabilen muhasebe akademisyenleri, öğreticileri, eğitimcilerdir. Sadece ders vermek tek başına yeterli görülmemektedir. Çünkü günümüzde bilginin yanı sıra farklı donanımlara da ihtiyaç duyulmaktadır. (Kaymazbalsarı ve Aslantürk, 2007:37)

Amerikan Yüksek Öğretim Kurumu iyi uygulamaların yararlarına şu şekilde yer vermektedir. (Livington, 1987:27)

- Öğrenci-fakülte ilişkisinin özendirilmesi
- Öğrenciler arasındaki işbirliğini artırması
- Öğrencilerin aktif olarak öğrenme sürecinde yer almasına fırsat vermektedir.
- Anında geri dönüşüm sağlamaktadır.
- Verilen görev yerinde zamanlamanın önemini ortaya koyması

Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Biga İktisadi Ve İdari Birimler Fakültesinde Bir Araştırma

- Öğrenmenin çok farklı ve değişik yöntemleri kazandırılmalıdır.

Muhasebe eğitimi ile ilgili kavramsal odağın birincil amacı; herhangi bir muhasebe işleminin finansal raporları nasıl etkilediğini anlayan ve açıklayabilen öğrenciler yetiştirmektir. (Kutlu ve Güner, 2007:29)

Muhasebe uygulama ile içiçe bir bilim olduğu için temel bilgilerin öğrenciye sunulması sırasında bunların dünya ile ilişkilendirilmesi bir zorunluluktur. Bundan dolayı yasal düzenlemeler, sektörel özellikler uygulayıcılar öğretim süreci içinde etkisi olmaktadır.(Kutlu ve Güner, 2007:30)

Muhasebe alanında belirli bir düzeyde eğitim almış bir öğrenci en azından aşağıdaki konuları bilmelidir.(Kutlu ve Güner, 2007:31)

- Muhasebenin temel yapı ve prensipleri
- Yönetim muhasebesi ve yönetim muhasebesinin muhasebe çatısı içindeki fonksiyonu
- Denetçinin rolünü ve çalıştığı işteki standartları
- Değişen teknolojinin etkisini ve bilgisayarın işyerinde işgal ettiği önemli yeri
- Şirketler ve endüstriler arasındaki farkları ve endüstri ile yönetim muhasebesi arasındaki farkı
- Muhasebe uygulamalarına yön veren diğer kuruluşların rolünü

Öğretim sürecinin başarıyla tamamlanabilmesinde, öğreticinin bilgi seviyesi, anlatım kabiliyeti, kullandığı teknikler kadar öğrenci profili, öğrencinin öğrenme stilleri, öğrenme isteği ve dersin anlatıldığı yerin fiziki ve teknolojik imkânları da önemlidir. Öğrencilerin bilerek veya bilmeden kullandığı öğrenme stilleri görsel, işitsel ve dokunsal olmak üzere üç anagrupta toplanır(http://www.isletme.istanbul.edu.tr/surekli_yayinlar/tmes2004/bildiri6.doc)

Muhasebe eğitiminin en önemli amacı; öğrencilere kendi kendilerine öğrenmelerini öğretmektir. Bunun için öğrencilere daha etkin bir şekilde öğrenmelerine yardımcı olacak yetenek kazandırılması ve bu etkin öğrenme stratejilerini yaşamları boyunca öğrenmeyi sürdürmelerinde nasıl kullanacakları öğretilmelidir. (Hatunoğlu, 2006:191)

Muhasebe eğitimcisi; eğitimcilik deneyimi, anadilinde kendisini ifade edebilme yeteneği, mesleki ve bilimsel yayınlarda göstermiş olduğu performans, mesleği geliştirme programlarına katılımı, teknolojik gelişmeler ve bunların yol açtığı değişime entegre olabilme

sürekli olarak kendini yenileyebilme, ekip çalışmasına yatkınlık yabancı dil ve iletişim becerisi özelliklerine sahip olabilmelidir.(Sayın ve diğerleri, 2005:90)

Muhasebe eğitiminde; öğrencinin analitik ve iletişim, beceri ile araştırma bilincinin geliştirilmesi ve ekip çalışmasına uyum sağlayabilmesi için öğretim üyelerinin ise; eğitimin sürekliliğini sağlama, bilme katkı gibi amaçların gerçekleştirilmesi için çeşitli yöntem ve araçlardan yararlanılmaktadır. (Lalick, 1979:305)

Muhasebe alanında çalışan öğretim üyelerinin gelişme ve olgunlaşmasında altı evre bulunmaktadır. (Elmacı, 1997:70)

- Sıfırıncı (Kuluçka)
- Birinci (Kendi Merkezli)
- İkinci (Konu Merkezli)
- Üçüncü (Pasif Öğrenci Merkezli)
- Dördüncü (Aktif Öğrenci Merkezli)
- Beşinci (Bağımsız Öğrenci Merkezli)
- Altıncı (İnce Ayar) evreleridir.

Eğitim teknolojisi araçlarının muhasebe eğitiminde kullanılması, öğretme süreci açısından zamandan tasarruf sağlamakta, öğrenme süreci açısından da öğrenme hızını artırmaktadır.(Akbulut ve Marşap, 1995:7)

Muhasebe eğitiminde öğrenciler bilgiyi hazırlayandan çok bilgiyi kullanan, yorumlayan ve ilgililere ileten birer elaman olarak yetiştirilmelidir.(Choi, 1993:423-430)

Muhasebe eğitiminde verilen bilgiler ve bilgilerin elde edilme süreci, sektör uygulamaları ile büyük paralellik göstermekte, ekonomik ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak değişimlerden etkilenmektedir.(Kaya ve Daştan, 2004:20)

4. Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Biga İktisadi Ve İdari Birimler Fakültesinde Bir Araştırma

Lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörleri belirlemek için Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi İşletme Bölümü öğrencileri üzerinde bir anket çalışması yapılmıştır.

4.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırma Lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörleri belirlemek amacıyla yapılmıştır.

4.2. Araştırmanın Kapsamı ve Sınırları

Bu araştırma kapsamına Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Biga İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi esas alınmıştır. Araştırma muhasebe eğitimin yoğunlukla verildiği İşletme Bölümüyle sınırlanmıştır.

4.3. Araştırma Yöntemi

Araştırma, seçilen örnek büyüklüğüne göre araştırmanın amacına yönelik olarak hazırlanmış bir anket form yardımıyla sorular yöneltilmiştir. Araştırmada kullanılan anket formu, lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörleri belirlemektir.

4.4. Varsayımlar

Ankete cevap verenlerin doğru olarak cevap verdikleri ve cevap verenlerin hiçbir şekilde yönlendirilmediği varsayılmıştır.

4.5. Bulgular

Araştırmaya yönelik olarak ankette veriler toplandıktan sonra verilerin işlenmesi ve araştırmaya ilişkin hipotezlerin analizinde “SPSS WINDOWS programından yararlanılarak. Frekans analizi ve Ki Kare Testi kullanılmıştır.. Ölçek dışı sorular için frekans analizi kullanılmıştır. Lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörleri belirlemek için likert tipi (5’li) oluşturulmuş sorulara alınan cevaplar doğrultusunda incelenmiş ve ortaya konan hipotezler test edilmiştir.

4.5.1.Frekans Analizi

Tablo-1: Öğrencilerin Cinsiyeti

Cinsiyet	n	%
Bay	92	42
Bayan	127	58
Toplam	219	100

Ankete katılan 219 öğrencinin 127'si bayan, 92'si erkektir. Bayanlar anketi cevaplayanların % 58'ini erkekler ise % 42'sini oluşturmaktadır.

Tablo-2: Öğrencilerin Mezun Olduğu Lise

Mezuniyet	n	%
Ticaret Lisesi	5	2,3
Diğer Lise	214	97,7
Toplam	219	100

Öğrencilerin mezun oldukları lise türüne bakıldığında; 219 öğrencinin % 97,7'sinin Ticaret Lisesi dışından bir liseden mezun olduğu görülmektedir. Ticaret Lisesi mezunlarının oranı sadece % 2,3'tür.

Tablo-3: Öğrencilerin Okudukları Bölümü Tercih Sırası

Tercih	n	%
1	12	5,6
2	13	6,1
3	5	2,4
4	10	4,7
5	10	4,7
6	13	6,1
7	6	2,8
8	14	6,6
9	10	4,7
10	9	4,2
11	10	4,7
12	7	3,3
13	9	4,2
14	6	2,8
15	12	5,6
16	12	5,6
17	16	7,5
18	5	2,4
19	9	4,2
20	3	1,5
21	9	4,2
22	5	2,4
23	6	2,8
24	2	0,9
Toplam	213	100

Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Biga İktisadi Ve İdari Birimler Fakültesinde Bir Araştırma

Öğrencilerin okudukları bölümü tercih etme sıralarına bakıldığında, tercihlerin 1 ile 24. tercih arasında dağılım gösterdiği görülmektedir. En yüksek tercih sırası 16 kişi ile 17. tercih, en düşük tercih sırası ise 2 kişi ile 24. tercihtir. Tercih sorusuna 6 öğrenci cevap vermemiştir.

Tablo-4: Öğrencilerin Bölümünü Seçme İsteği

Tercih İsteği	n	%
Kendisi	184	84
Ailesi	12	5,5
Diğer	23	10,5
Toplam	219	100

Öğrencilerin okudukları bölümleri nasıl tercih ettiklerine bakıldığında; okuduğu bölümü % 84'ünün kendi isteğiyle, % 5,5'inin ailesinin isteğiyle ve % 10,5'inin de diğer nedenlerle tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo-5: Öğrencilerin Babalarının Mesleği

Baba Mesleği	n	%
Memur	26	12,3
İşçi	19	9
Emekli	67	31,8
Serbest Meslek	84	39,8
Diğer	15	7,1
Toplam	211	100

Ankete katılan öğrencilerin babalarının meslekleri incelendiğinde, öğrencilerin büyük çoğunluğunun (% 71) emekli ve serbest meslek sahibi ailelerin çocukları olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo-6: Öğrencilerin Anket Sorularına Verdiği Cevaplar

Likert Ölçeği Sorular	1*		2*		3*		4*		5*	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
S1	33	15,4	59	27,4	20	9,3	76	35,3	27	12,6
S2	21	9,6	33	15,1	51	23,3	59	26,9	55	25,1
S3	22	10,2	91	42,1	30	13,9	67	31	6	2,8
S4	10	4,6	25	11,6	24	11,1	106	49,1	51	23,6
S5	17	7,8	16	7,4	4	1,8	105	48,4	75	34,6
S6	15	6,9	20	9,2	6	2,8	80	36,9	96	44,2
S7	11	5,1	20	9,2	19	8,7	98	45,2	69	31,8
S8	15	7	47	22	30	14	72	33,6	50	23,4
S9	20	9,2	25	11,5	25	11,5	92	42,4	55	25,4
S10	25	11,5	59	27,1	28	12,8	65	29,8	41	18,8
S11	47	21,8	79	36,5	17	7,9	43	19,9	30	13,9
S12	29	13,3	42	19,2	48	21,9	50	22,8	50	22,8
S13	24	11	34	15,5	18	8,3	72	32,8	71	32,4
S14	22	10,2	47	21,9	18	8,4	76	35,3	52	24,2
S15	25	11,5	56	25,7	29	13,3	71	32,6	37	16,9
S16	26	12	57	26,3	27	12,4	48	22,1	59	27,2

* 1: Kesinlikle Katılmıyorum, 2: Katılmıyorum, 3: Fikrim Yok, 4: Katılıyorum, 5: Kesinlikle Katılıyorum

Öğrencilerin muhasebe dersleri ile ilgili sorulan sorulara katılımlarına bakıldığında (Tablo-6), muhasebe derslerine ilgi duyduğum için başarılıyım sorusuna(S1), öğrencilerin % 35,3'ünün katılıyorum seçeneğini tercih ettikleri görülmektedir.

Ticaret lisesi mezunu öğrenciler muhasebe derslerinde daha başarılıdır sorusuna(S2), öğrencilerin en fazla % 27 ile katılıyorum seçeneğini işaretledikleri tablodan anlaşılmaktadır.3. soru olan muhasebe mesleği geleceğimi garantiye alacağı için isteyerek çalışıyorum, bundan dolayı başarılıyım sorusuna(S3), öğrenciler en çok % 42 ile katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Mezun olduktan sonra bölümümle ilgili bir alanda daha rahat iş bulmam başarıyı olumlu etkilemektedir sorusuna(S4), öğrencilerin yaklaşık yarısı katıldıklarını belirten seçeneği tercih etmişlerdir. İyi bir

Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Biga İktisadi Ve İdari Birimler Fakültesinde Bir Araştırma

çalışma ortamına sahip olmam başarımlı olumlu etkilemektedir sorusuna(S5), öğrencilerin % 84'ü katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum cevabı vermişlerdir.

Öğretim elemanın dersi sevdirmesi ve uygulamaya yönelik ders işleme başarımlı olumlu etkilemektedir sorusuna(S6), öğrenciler yaklaşık % 80 oranında katıldıklarını belirtmişlerdir.6. soruda sorulan öğretim elemanın derse düzenli gelmesi başarımlı olumlu etkilemektedir sorusuna(S7), en yüksek katılım % 45'le katılıyorum seçeneğinde gerçekleşmiştir.

Öğretim elemanın dersi teorik olarak işleme derslerdeki başarımlı olumsuz etkilemektedir sorusuna(S8), en yüksek katılım % 33,6 ile katılıyorum seçeneğinde olmuştur. Öğretim elemanın etkili öğrenme yöntemlerini bilmemesi başarımlı olumsuz etkilemektedir sorusunda(S9), en fazla tercih % 42,4 ile katılıyorum seçeneğinde olmuştur.

Muhasebe derslerine ilgisiz olmam başarımlı olumsuz etkilemektedir sorusuna(S10), öğrencilerin yaklaşık yarısı katıldığını belirtirken, yaklaşık % 40'ı katılmadığını beyan etmiştir. Maddi sıkıntılar içinde olmam başarımlı olumsuz etkilemektedir sorusuna(S11), öğrencilerin yarısından fazlası katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Öğretim elemanın not değerlendirmesinin yanlış olması başarımlı olumsuz etkilemektedir sorusuna(S12), öğrencilerin katılım düzeyi 5 seçenekte de yaklaşık aynı olmuştur. Öğretim elemanın dersleri monoton ve sınırlı işleme başarımlı olumsuz etkilemektedir sorusuna(S13), öğrencilerin % 65'i katıldıklarını belirtmişlerdir.

Muhasebenin mantığını tam olarak anlamadığım için derslerdeki başarımlı olumsuz etkilenmektedir sorusunda(S14), en fazla işaretlenen seçenek % 35,3 ile katılıyorum seçeneği olmuştur Sınav sorularının açık ve anlaşılır olmaması başarımlı olumsuz

etkilemektedir sorusuna(S15), öğrencilerin % 32,6'sı katılıyorum derken, % 25,7'si katılmadığını belirtmektedir.

Son soruda sorulan(S16), okuduğum fakültenin fiziki şartları başarıyı olumsuz etkilemektedir sorusuna, öğrencilerin % 27,2'si kesinlikle katılıyorum derken, % 26,3'ü katılmıyorum seçeneğini işaretlemişlerdir.

4.5.2.Ki Kare Testi Analizi

Tablo-7: Muhasebe Derslerine İlgili İle Cinsiyet Arasındaki İlişki

Cinsiyet İle İlişki Aranan Soru	Test	Test Sonuçları	P<0,05
1. Muhasebe mesleği geleceğimi garantiye alacağı için isteyerek çalışıyorum bundan dolayı başarılıyım.	Pearson Chi-Square	221,160	P<0,05
	Standart Sapma	12	
	p	0,000	
2. İyi bir çalışma ortamına sahip olmam başarıyı olumlu etkilemektedir.	Pearson Chi-Square	227,651	P<0,05
	Standart Sapma	12	
	p	0,000	
3. Maddi sıkıntılar içinde olmam başarıyı olumsuz etkilemektedir.	Pearson Chi-Square	222,522	P<0,05
	Standart Sapma	12	
	p	0,000	
4. Okuduğum fakültenin fiziki şartları başarıyı olumsuz etkilemektedir.	Pearson Chi-Square	232,107	P<0,05
	Standart Sapma	12	
	p	0,000	

Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Biga İktisadi Ve İdari Birimler Fakültesinde Bir Araştırma

Cinsiyete göre 1. soruya verilen cevaplara bakıldığında erkeklerin tercih seçeneklerini sırasıyla, 8, 37, 12, 31, 3; bayanların 14, 54, 18, 36 ve 3 kişi olarak tercih ettikleri görülmektedir. $X^2=221,160$ ve $p<0,05$ olduğundan, öğrencilerin soru tercihlerindeki farklılıklar anlamlı bulunmuştur. Kız ve erkek öğrenciler muhasebe mesleği geleceğini garantiye alacağı için isteyerek çalışıyorum. Bundan dolayı başarılıyım ifadesinde bay ve bayan öğrenciler arasında farklılıklar vardır.

2. soruda yapılan tercihler incelendiğinde erkeklerin sırasıyla, 7, 8, 3, 37, 35; bayanların sırasıyla, 10, 8, 1, 68 ve 40 kişi olarak tercih belirttikleri görülmüştür. $X^2=227,651$ ve $p=0,000 < 0,05$ olduğundan tercihlerde görülen farklılıklar arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Yine iyi bir çalışma ortamına sahip olma başarımlı olumlu etkilemektedir ifadesine katılma bay ve bayan öğrenciler arasında farklıdır.

3. soruya verilen cevaplar erkeklerde sırasıyla, 19, 29, 8, 20, 14; bayanlarda, 28, 50, 9, 23 ve 16 kişi olmuştur. $X^2=222,522$ ve $p=0,000$ değeri 0,05'ten küçük olduğundan tercihler arasındaki farklılıklar anlamlı olarak değerlendirilmektedir. Aynı şekilde maddi sıkıntılar içinde olmam başarımlı olumsuz etkilemektedir ifadesi cinsiyetler arasında farklı olarak algılanmaktadır.

4. soruda yapılan tercihlere bakıldığında erkekler sırasıyla, 8, 25, 7, 18, 34; bayanlar 18, 32, 20, 30 ve 25 kişinin farklı tercihler yaptığı görülmüştür. $X^2=232,107$ ve p değerinin 0,05'ten küçük olması tercihler arasında görülen farklılıkların anlamlı bir ilişki gösterdiği söylenebilir. Okuduğum fakültenin fiziki şartları başarımlı olumsuz etkilemektedir ifadesinde cinsiyetler arasında farklı değerlendirilmektedir.

Tablo-8: Muhasebe Derslerine İlgili İle Mezuniyet Arasındaki İlişki

	Test	Test Sonuçları	P<0,05
1. Ticaret lisesi mezunu öğrenciler muhasebe derslerinde daha başarılıdır.	Pearson Chi-Square	221,145	P<0,05
	Standart Sapma	10	
	p	0,000	
2..Öğretim elemanının dersi teorik olarak işlemesi başarımı olumsuz etkilemektedir.	Pearson Chi-Square	221,546	P<0,05
	Standart Sapma	12	
	p	0,000	
3. Muhasebe derslerine ilgisiz olmam başarımı olumsuz etkilemektedir	Pearson Chi-Square	225,487	P<0,05
	Standart Sapma	12	
	p	0,000	

Mezuniyete göre 1. soruya verilen cevaplara bakıldığında ticaret lisesi mezunlarının tercih seçeneklerini sırasıyla, 0, 1, 1, 1, 2; diğer lise mezunlarının 21, 32, 50, 58 ve 53 kişi olarak tercih ettikleri görülmektedir. $X^2= 221,145$ ve $p<0,05$ olduğundan, öğrencilerin soruları tercihlerindeki farklılıklar anlamlı bulunmuştur. Mezun olunan lise ile Ticaret Lisesi mezunu öğrenciler muhasebe derslerinde daha başarılıdır ifadesine katılım durumları farklıdır.

2. soruda yapılan tercihler incelendiğinde ticaret lisesi mezunu olanların sırasıyla, 0, 1, 1, 1, 2; diğer lise mezunu olanların sırasıyla, 15, 46, 29, 71 ve 48 kişi olarak tercih belirttikleri görülmüştür. $X^2= 221,546$ ve $p=0,000 < 0,05$ olduğundan tercihlerde görülen farklılıklar arasında anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Öğretim elemanının

Lisans Düzeyinde Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Başarılarını Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesine Yönelik Biga İktisadi Ve İdari Birimler Fakültesinde Bir Araştırma

dersi teorik olarak işleme başarımlı olumsuz etkilemektedir ifadesine mezun olunan okullar açısından katılma oranlarında farklılıklar vardır.

3. soruya verilen cevaplar ticaret lisesi mezunlarında sırasıyla, 0, 0, 0, 3, 2; diğler lise mezunlarında, 25, 59, 28, 62 ve 39 kişi olmuştur. $X^2= 225,487$ ve $p=0,000$ değeri 0,05'ten küçük olduğundan tercihler arasındaki farklılıklar anlamlı olarak değerlendirilmektedir. Muhasebe derslerine ilgisiz olmam başarımlı olumsuz etkilemektedir ifadesine katılım durumu yine mezun olunan okullar bakımından farklılık göstermektedir.

5. Sonuç

Anket sonuçlarının genel değerlendirilmesi yapıldığında şunlar söylenebilir. İşletme Bölümünü tercih edenlerin %98'i Ticaret Lisesi dışındaki liselerden olduğu işletme Bölümünü öğrencilerin kendi istekleriyle tercih ettikleri, öğrencilerin muhasebe derslerine ilgi duydukları, Ticaret Lisesi mezunlarının muhasebe derslerinde daha başarılı olduğu, öğrencilerin çoğu İşletme Bölümünden mezun olduktan sonra daha rahat iş bulacakları, öğretim elemanının ders işlemedeki tutum ve davranışlarının ve ders işleme tekniğinin muhasebe derslerindeki başarıyı artırdıkları, eğitim kurumunun fiziki şartları yönünden yetersiz olması, muhasebe derslerindeki başarıyı etkilediği gözlemlenmiştir. Kikare Testi analizinde ise muhasebe derslerine ilgi ile cinsiyet arasındaki ilişkiler incelendiğinde öğrencinin soru tercihlerindeki farklılıklar anlamlı bulunmuştur. Muhasebe derslerine ilgi ile mezuniyet arasındaki ilişki incelendiğinde ise yine öğrencilerin soruları tercihlerindeki farklılıklar anlamlı bulunmuştur.

Muhasebe eğitimin amacı, eğitim alan kişinin işletme kararlarına yararlı bilgilerin ortaya konması, işlenmesi, doğruluğunun kontrol edilmesi, raporlar şeklinde sunulması ve bu raporların

incelenmesinden çıkarılan sonuçların karar almada kullanılması konusunda bilgilendirilmesi ve bu bilgilerin uygulanması konusunda eğitim alan kişinin yeteneklerinin geliştirilmesidir. Lisans eğitiminin amacı ise öğrenciye temel muhasebe bilgilerinin verilmesidir.

Nitelikli insan geliştirme her meslekte olduğu gibi muhasebe meslek alanında da evrensel bir sorun olmuştur. Muhasebe eğitimi ile kişilere meslek bilgisi kazandırılmaktadır. Muhasebe eğitimi yalnız başına alınması gereken bir eğitim değildir. Muhasebe eğitiminin diğer disiplinler ile de sıkı bir iletişim içinde olması gerekir. Lisans düzeyinde muhasebe eğitiminde esas olan öğrenciye teorik bilgiler vermenin yanında uygulama ile ilgili bilgileri de vererek ileride çıkabilecek sorunlarla karşılaşınca yorum ve analiz yeteneğini geliştirmeleridir.

KAYNAKÇA

- AYSAN, M., (1979) “Türkiye’de Muhasebe Eğitimi Nasıl Yapılmalıdır? I.Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, İstanbul Üniv. İşletme Fakültesi Muhasebe Enstitüsü, Marmaris,
- AKBULUT, Y. Marşap, B. (1995) “Muhasebe Eğitiminde Eğitim Teknolojisi Kullanımı”, Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Hacettepe Üniv., İİBF, Antalya,
- COOK, E.D, Hazelwood, A.C.: “An Active Learning Stragy For The Classroom Who Wants To Win Some Mini Chips A Hg? Journal Of Accounting Education, Vol: 20
- CHOI, Fds, “Accounting Education For The 21th Century: Meeting The Challenges, Issues In Accounting Education (August), 423-430
- ELMACI, O.(1997) “Muhasebe Eğitiminde Vizyon Arayışları: Eğitimcinin Dinamik Eğitiminde Kalite”, Türkiye XVI.Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Anadolu Üniv., Antalya,
- FİDAN, N.(2001) “Okulda Öğrenme ve Öğretme”, Alkım Yayınevi, Ankara,
- HATUNOĞLU, Z.(2006) “Muhasebe Eğitiminde Bilgi Teknolojisi Kullanımının Sunum Kalitesine Olan Etkilerinin Tesbitine İlişkin Bir Araştırma”, Muhasebe Finansman Dergisi,
- İşletmelerde Meslek Eğitimi Eğitici Personel İş Pedagojisi Ders Notları*, (1989) Ticaret Turizm Yüksek Öğretmen Okulu Yayınları, Ankara,
- KARAAĞAÇLI, M. (2002) “Meslek ve Teknoloji Eğitiminde Özel Öğretim Yöntemi”, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara,
- KAYTMAZBALSARI, Ç., Aslantürk, B. E. (2007) “Kavram Haritaları ve Muhasebe Eğitimi”, Yönetim Muhasebesi Uygulaması, XXVI. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Antalya,
- KAYA, U, Daştan, A (2004) “Türkiye’de Lisans Düzeyinde Verilen Muhasebe Eğitiminin Öğrenci-Öğretici ve Uygulayıcılar Açısından Değerlendirilmesi XXIII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Antalya
- KUTLU, H. A.(2007) “Türkiye Muhasebe Standartlarındaki Gelişmelerin Eğitim ve Güner, M. Uygulama Açısından İrdelenmesi”, XXVI. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, Antalya,
- LALİK, Ö (1979) “Muhasebe Eğitiminde Kullanılması Gereken Ders Araç ve Gereçleri”, I.Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, İstanbul Üniv., İşletme Fakültesi Muhasebe Enstitüsü, Marmaris,
- LIVINGTON, D.W (1987) “Critical Pedagogy and Critical Power”, Berg in Garvey Puplichers,

SAYIN, Ş. YEĞİNBAŞ Y. TEKTÜFEK, F. (2005)“Dokuz Eylül Üniv. İİBF’de Öğrenciler Açısından Altyapı Bakımından Muhasebe ve Finans Eğitiminin Etkinliğinin Ölçülmesi ve Değerlendirilmesi ve Bir Araştırma”, Muhasebe ve Finansman Dergisi, Nisan

TEZCAN, M (1976) “Eğitim Sosyolojisine Giriş”, Çağ Matbaası, Ankara

ZAİF, F. Karapınar, A. (2002) “Muhasebe Eğitiminde Değişim İhtiyacı”, Gazi Üniv., İİBF,

http://www.isletme.istanbul.edu.tr/surekli_yayinlar/tmes2004/bildiri6.doc

http://www.isletme.istanbul.edu.tr/surekli_yayinlar/tmes2004/bildiri5.doc